

Antiquae Lectionis Tomus ...

Bipartitus, In Qvo L. Vetera Monumenta, Nunquam Visa, Pauculis Exceptis -
Quorum Catalogum versa pagina indicat

Canisius, Heinrich

Ingolstadii, 1604

Expositio de sancta & Catholica fide S. Basilii & S. Greg. Nazianz.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64177)

EXPOSITIO
SANCTORVM PA-
TRVM NOSTRORVM MA-
GNI BASILII, ET GREGORII THEO-
logi de sancta, & Orthodoxa
fide.

Redo in patrem, & filium, & Spiritum sanctum
Trinitatem homouision, in separatâ, indiuisam,
inconfusam, & incomprehensam vnâ natu-
râ, & substantiam, & regnum, tres personas. Si
autem interrogeris, quid declarent personæ, siue
hypostases, respondebis: quod personas inter-
pretamur mentem, verbum, & spiritum. mens
generat verbum, & verbum sine spiritu non egreditur. in eo enim
agnoscitur Deus viuere, quod generat verbum *απαδωσ*. Quod si vis
exemplis clarius hoc discere, audi. homo habet mentem, & verbum
inlitum, siue naturale, & spiritum vitalem. egrediens verbum ab ho-
mine facit voluntatem eius, & ab ipso non separatur: sic & Deus ver-
bum genitus à patre sine tempore fecit quæcunq; voluit pater tan-
quam homouisios illi, & ab ipso non est separatus. aut sicut sol est cir-
culus, & habet medium lumen, & ex lumine procedit radius. & neq;
vn' homo dicitur tres homines, quia sit mens, & verbum, & spiritus;
neq; vnus sol tres soles, quia sit circulus, & lumen, & radius, sed poti-
us vn' homo, & vnus sol; sic vnus Deus est, id est, pater, & filius, & Spi-
ritus S. tres vnus, & vnus tres indiuisè, & inconfusè. hæc est autem
indiuisibilitas, quod filius nõ separatur à patre, sicut neq; ab homine
separatur verbum λόγος siue ratio. aut à sole lumen. & vt lumen e-
grediens ex sole illuminat mundum, sic vnigenitus filius, & verbum
non

non separatus à patre operatus est admirabilia opera cœlum, & terram, & quæcunque in eis sunt. item opus incarnationis supra omnia admirabile. manens, enim in patre, nec separatus ab eo. Deus verbum diuino condescensu venit ad nos, & saluauit Israel, & gentes secundum veras promissiones Dei, quas lex, & Propheta prædicarunt, & doctrina Apostolorum, & sanctorum patrum tradidit. inconfusio autem est hæc, primum quidem, quia pater non est filius, neque vnquam erit, neque filius pater, neque Spiritus S. est filius, vel pater, quoniam proprietas cuiusque personæ sanctæ, & beatæ Trinitatis immota manet, & seruatur, id est, in patre quidem proprietas ingeniti, in filio autem proprietas geniti, quoniam genitus est a patre sine tempore, sicut lumen à sole. simul. n. pater, simul filius, simul Spiritus S. seruata immota cuiusque personæ proprietate. ac de diuina quidem, & immortalis naturæ sic sentimus. non. n. dicimus, vt fatui gentiles, solem esse Deum, sed tanquam imaginem assimilamus in circumscriptè, & incomprehensè. quoniam, Deus est infinitus, & à nemine potest comprehendi. Illud autem dicitur comprehendì non posse, quod experientia cognitionis non potest percipi, vt est diuinitas propriè, vt ex vniuersa scriptura didicimus tum veterem, tum nouam. nullus. n. à sæculo sanctorum potuit dicere, quæ substantia sit Deus. tametsi infans Eutolmius hoc ausus est nugari. qui non solum à sanctis doctoribus redarguitur, sed ab ipsa natura, & consequentia.

De incarnatione verò confitemur Dominum nostrum Iesum Christum vnum ex indiuisa, atque inconfusa Trinitate duas naturas, & duas energias, duasque naturales voluntates habere, & Mariam Virginem, quæ eum peperit, propriè, & verè Dei matrem esse. neque posse explicari modum incarnationis præter hoc solum, quod ex Virgine natus est per Spiritum sanctum. pater enim misit filium Saluatorem Mundi. filius autem vnigenitus, & Dei verbum beneplacito patris, & propria voluntate, & Spiritus sancti cooperatione carnem sumpsit mente, & anima, ac ratione præditam, & vniuit eam cum propria sua personæ diuina. non enim pater incarnatus est, neque Spiritus sanctus, sed verbum, & filius Dei in propria personæ, qui deificauit genus hominum. caro alioqui corruptibilis, quam sumpsit Dominus noster Iesus Christus, incorrupta mansit per mortem crucis, & resurrectionem. etsi n. cibum gustauit

Hæc post resurrectionem, non tamen lege corporis, sed œcono-
 mice, ut probaret carnem illam esse, quæ erat ante resurrectionem,
 & non aliam. non enim in ventrem, & intestina, atque in secessum ibat,
 ablit. immo caro diuina post resurrectionem mutata est à materiali
 in immaterialem, & à passibili in impassibilem; non tamen incir-
 cumscripam, aut intangibilem, vel inuisibilem, alioqui quomo-
 do visus esset discipulis post resurrectionem? quomodo dixisset
 Thomæ, tange me? cibus vero, quem sumpsit coram discipulis,
 si quis quærat, quo abierit, respondemus, sicuti cera appropin-
 quans igni liquefit, & definit esse, sic cibus ille adhibitus carni in-
 corruptibili & πνεύματος Dei resuscitati. post resurrectionem ve-
 ro conuersatus spacio 40. dierum cum discipulis assumptus est in
 cælum, videntibus illis, ut euangelium testatur, & sedit ad dex-
 teram Dei. Sedere autem ad dexteram Dei non declarat aliquid
 corporeum, Deus enim corporis, & figuræ, & speciei expers est,
 sed potius honorem, & gloriam in cœlis significat. hanc enim
 habuit assumptus in cælum homo Dei, id est, caro sumpta. illic
 enim sancta eius anima conuersationis suæ in terra recordatur, est
 que rationalis, & intelligens, insunt præterea sancto corpori eius
 suæ proprietates naturales, ut triplex dimensio longitudinis, lati-
 tudinis, & profunditatis, item species, qualitas, & quantitas, &
 alia huiusmodi. non enim amisit hæc assumptus Christus. non er-
 go locum habet hæc fabula Manichæorum, qui aiunt, quod assum-
 ptus Christus in sole posuit suum corpus, & Deus nudus ascendit.
 id autem stulte probant auctoritate Dauid dicentis: In sole
 posuit tabernaculum suum. quibus nos respondemus, O insani, &
 vani! non appellat Propheta tabernaculum solis carnem à verbo
 Dei sumptam; quæ cum ipso filio Dei in cælum ascendit, sed potius
 tabernaculum solis appellat speciem, & qualitatem orbis solaris,
 id est, lumen, quod quarto die Deus mundi fabricator in eo po-
 suit. non enim Propheta loquebatur hic de assumptione, sed
 de creaturis Dei, quemadmodum perpetuo gloriam Dei nar-
 rent, postea verò veniet in nouissimo die resurrectionis omni-
 um, quando tuba canet magno clangore, & tanquam ex som-
 no surgent omnes, & aderit iudex animarum iustorum & pec-
 catorum siue adhuc viuientium tunc, siue iam mortuorum: ve-
 niat autem quemadmodum viderunt cum ascendente in cælum;
 sicut

MS. N. 15. 11
 fol. 179
 SLV
 27

sicut nos docet beatus Lucas, ut reddat unicuique secundum opera sua; regnum quidem cœleste, id est, Dei visionem iis, qui purgatam habuerint mentem, perpetuum verò supplicium, & æternas tenebras id est, alienationem à Deo iis, qui cœcam. regni autem eius non erit finis, neque terminus, ut ait vir desideriorum. ipsi gloria in sæcula Amen.

FINIS.

Photj